

2^e jaargang, no. 2
februari 2023

ogier-op

In deze uitgave:

- Wandelen door het Oude Testament (2)
- 'Goud vanouds'- bijzondere toespraken
- Wijsheid uit het Spreukenboek (6)
- Het volle evangelie en het wereldgebeuren
- Jeugdrubriek: Hoe kijk jij?
- Wie verhardde Farao en gaf de Joden een geest van diepe slaap?
- Lieder om te luisteren
- Een van de belangrijkste uitspraken in de geschiedenis!

INHOUDSOPGAVE

- 2 Colofon
- 3 Van de redactie
- 3 Wandelen door het Oude Testament (1) - Cees Visser
- 8 'Goud vanouds': toespraken op mp3 - Ronald Kemp
- 9 Wijsheid uit het Spreukenboek (6) - Jan de Jong
- 10 Het volle evangelie en het wereldgebeuren - Piet Noordam
- 13 Jeugdruwbriek: Hoe kijk jij? - Zeina Bassa-Dafesh
- 14 Wie verhardde Farao en gaf de Joden een geest van diepe slaap? - Piet Guijt
- 16 Liederen - Henk Verbeek
- 16 Een van de belangrijkste uitspraken uit de geschiedenis! - Eljakim Nuijten
- 18 Gedicht 'Jij bent kostbaar...en geliefd!' - Hanny Laurita

DE WEBSITE BIJ DIT BLAD

Dat is: <https://www.hoger-op.nl>

De extra [artikelen](#) van de redactie op de website geven een duidelijk inzicht wat het volle evangelie is. Ook alle verschenen nummers van het digitale blad 'Hoger-op' zijn te vinden onder [Magazine](#) in PDF-vorm. [Gemeenten](#) die achter het volle evangelie staan, zijn vindbaar onder dát kopje met hun websites en onder [Links](#) staan een aantal onafhankelijke websites.

Er is een zoekfunctie om d.m.v. een trefwoord in de artikelen te vinden waar je naar zoekt. Als je een reactie wil geven op de site kan dat via button [Contact](#). Nadat de reactie gecheckt is, plaatst de beheerder/vormgever van de site, Henk Verbeek, hem eronder.

WEBSITES

Websites die ondersteunend zijn voor het volle evangelie en de boodschap van het Koninkrijk der hemelen:

- <https://www.hoger-op.nl/gemeenten>
- <https://www.hoger-op.nl/links>

MEDEDELINGEN

- **Uiterste datum indienen kopij voor no. 3 van jaargang 2, maart 2023, is 05-03-2023.**
- *Soms kan een bijdrage blijven 'overstaan' voor het volgende nummer wegens ruimtegebrek. Dat geldt te meer nu we in januari 2023 over zijn gegaan naar 18 pagina's.*
- *In het volgende nummer o.a. weer de serie van J.E. van den Brink: Beknopte kanttekeningen bij de Filippenzenbrief.*

COLOFON

Doelstelling

'Hoger-op' is een blad voor geloofsopbouw, verdieping en evangelisatie. Het wil een bijdrage geven:

- Aan de *samenbinding van gemeenten* die de boodschap van het 'volle evangelie' (dat wil zeggen: het *volledige* evangelie) willen uitdragen.
- Daarnaast geeft het *impulsen voor de persoonlijke geloofsgroei* van jong en oud.
- We beogen de *verbreiding van het evangelie van het Koninkrijk van de hemelen* (= de hemelsferen), ook buiten de directe, eigen kring.

Vanuit de volheid van het evangelie willen we een boodschap uitdragen die het *inzicht in Gods Woord verdiept*. Het biedt een *stimulans om Jezus na te volgen* in de dagelijkse praktijk door in eigen leven *'hogerop' met de Heer* te komen.

Digitaal magazine

'Hoger-op' is een gratis digitaal blad. U kunt meer adressen ervoor opgeven via redactie@hoger-op.nl die interesse (kunnen) hebben het te ontvangen. Het wordt naar een aantal volle evangelie gemeenten gestuurd en het is onze wens dat het *intern doorgemaid wordt naar de gemeenteleden*. *Hiervoor vragen we de 'goodwill' van een leidinggevende of contactpersoon*.

Het blad verschijnt met ingang van 2023 om de maand (11x per jaar met een combinummer in juli-augustus) en heeft een omvang van 18 pagina's. Elk nummer zal rond het midden van de maand verschijnen.

Ontvangt u het blad niet van een contactpersoon in een gemeente, dan kan het blad *persoonlijk* aangevraagd worden.

Dit persoonlijk een gratis abonnement aanvragen verdient - nu we ruim een jaar met het digitale blad onderweg zijn - de voorkeur. Door de publicatie als pdf op de website <https://www.hoger-op.nl> (met een link voor de ontvangers per e-mail) kan het gemakkelijk worden doorgestuurd naar andere christenen met wie je contacten onderhoudt en/of in gesprek bent. Al verschenen nummers zijn terug te vinden op de website. Er wordt ook op sociale media, met name op facebook, bekendheid aan gegeven.

Redactie

Jildert de Boer

Vormgeving

Henk Verbeek

Verantwoording en copyright

Elke auteur draagt de verantwoordelijkheid voor zijn/haar artikelen en de redactie is verantwoordelijk voor de publicatie ervan. De link naar de pdf van het blad op de website kan vrij doorgezonden worden via de e-mail. Bij overname van artikelen: *graag bronvermelding*.

Correspondentieadres

Jan Azn. Leeghwaterstraat 6

3841 KC Harderwijk

Tel. 06-27269342; E-mail: redactie@hoger-op.nl

VAN DE REDACTIE

Gelet op de rijke en diepe inhoud van dit nummer geef ik graag de medewerkers de ruimte. Daarom deze keer een 'kattenbelletje' van mijn hand. Ik heb de gewoonte markante uitspraken die ik lees te noteren op een van de blanco pagina's in mijn Bijbel. Het zijn vaak 'eyeopeners' die treffend geestelijke zaken weergeven en als intro voor dit nummer noteer ik er een paar die over Gods Woord gaan:

- Het Woord wordt verteerd door het om te zetten in leven.
- De Bijbel is bedoeld voor dagelijks gebruik, niet als cake voor speciale gelegenheden.
- Het Oude Testament is Gods plaatjesalbum bij het Nieuwe Testament.
- Het Nieuwe Testament is het verklarend zakwoordenboek bij het Oude Testament.

WANDELEN DOOR HET OUDE TESTAMENT (2)

**Naar de mp3-opname van woensdag 20-02-2002 in de
VEG 'Immanuël te Breda door Cees Visser**

In geestelijk perspectief

We hebben in onze eerste studie het Oude Testament, het 'eerste' testament, benaderd vanuit het licht van het 'tweede', het Nieuwe Testament. Daarmee hebben we een *geestelijk* perspectief geopend. We hebben gesproken over 'eerste' en 'tweede' dingen en gezien dat de tweede dingen de *ware* dingen zijn. Vanuit het zicht op die werkelijkheid kun je in het 'eerste' het *oorspronkelijke* ontdekken. God schiep de mens in een hemel en een aarde, de omgeving die Hij voor de mens heeft bedacht en bedoeld, en Hij sluit met hem een verbond. Hij wil Zich de mens verenigen. Dat is de diepste gedachte van God. Vanuit dit *geestelijke* perspectief gaan we verder met onze studie van het Oude Testament: we benaderen de verhalen en gebeurtenissen vanuit Gods koninkrijk.

In historisch perspectief

We gaan de geschiedenissen in het Oude Testament ook in een *historisch* perspectief plaatsen. Dat perspectief is nooit in tegenspraak met het *geestelijke* perspectief. Ze vullen elkaar aan. Het historische perspectief heb je ook nodig om de dingen die gebeuren te gaan begrijpen. Samen met het geestelijke perspectief geeft het zicht op wat er in het Oude Testament beschreven staat. Het historische perspectief is belangrijk om mensen en gebeurtenissen in een bepaalde periode te kunnen plaatsen, om ze in hun context te kunnen benaderen. En dat is noodzakelijk voor het begrijpen van de boodschap van het Oude Testament. Zonder *historisch* perspectief krijg je geen 'grond' onder de voeten. Zonder *geestelijk* perspectief krijg je geen 'licht' voor je voeten. Als de Heer je pad verlicht, kun je de weg zien die Hij bedoelt en die weg ook gaan.

De context van het Oude Testament is niet altijd eenvoudig. Er gebeurt ongelofelijk veel en het bestrijkt een periode van tenminste vierduizend jaar. Het Oude Testament beschrijft vierduizend jaar menselijke geschiedenis. Soms heel globaal: in een enkel hoofdstuk wordt dan 'even' een periode van duizend jaar beschreven. En dan weer heel gedetailleerd: je krijgt dan veel informatie over bepaalde gebeurtenissen in een korte tijdsperiode. Om van die context een goed beeld te krijgen gaan we eerst een 'grote lijn' aanbrengen in de verhalen van het Oude Testament, en de chronologie daarin aangeven.

Totaaloverzicht

Ik wil u een globaal 'totaaloverzicht' aanbieden. Daarin is de bijbelse geschiedenis ingedeeld in een aantal perioden die zich kenmerken door bepaalde gebeurtenissen en situaties. Daar staan ook tijdsbepalingen bij. Daar moet je natuurlijk wel 'voorzichtig' mee omgaan. Als er in dit overzicht aan de rechterkant een bepaald jaartal staat, is dat geen 'wet van Meden en Perzen' - om het met een oudtestamentische term te zeggen. Het is een tijdsindicatie. De jaartallen zijn berekend door geleerden die zich daarmee bezig hebben gehouden. Op sommige punten zijn ze het niet helemaal met elkaar eens en dan kan het best wel eens een aantal jaar in de tijdsaanduiding schelen. Het leuke van het aangeven van jaartallen is dat je een indruk krijgt van lengten van perioden, van hoe lang het een en het ander geduurd heeft, en hoe het een en het ander met elkaar in verhouding staat. Daarom hierbij een document met een overzicht van perioden in het Oude Testament, met bijbehorende vindplaatsen en tijdsindicaties (dat handig is om op te slaan en te printen):

[https://veg-immanuel-breda.nl/wp-content/uploads/2019/10/Oude Testament.pdf](https://veg-immanuel-breda.nl/wp-content/uploads/2019/10/Oude_Testament.pdf)

Ik wil dit document globaal met u doornemen. Om daarmee een overzicht te geven over alles wat in de Bijbel beschreven

staat tussen de schepping en de komst van Jezus Christus. Want dat is het moment waarop het tweede verbond, het Nieuwe Testament ingaat. Je ziet aan de linkerkant een aantal perioden staan die ik met een bepaalde term typeer: de voortijd, de tijd van de aartsvaders, de tijd van Mozes en Jozua, enz. Daaronder vind je een aantal mensen en gebeurtenissen die zo'n periode kenmerken. Die opsomming is natuurlijk niet compleet: ik heb mij moeten beperken om het overzichtelijk te houden. Daarachter vind je een kolom met de plaatsen waar je het verhaal in de Bijbel kunt terugvinden. En helemaal rechts zie je tijdsindicaties staan met jaartallen die allemaal als 'vóór Christus' gelezen dienen te worden. Ik had voor al die jaartallen een minteken kunnen zetten; ter wille van de leesbaarheid heb ik dat niet gedaan. *De eerste periode* waar de Bijbel over spreekt is de periode van de schepping. Het eerste jaartal dat je ziet staan is berekend aan de hand het aantal jaren dat Adam heeft geleefd, en het aantal jaren dat zijn nakomelingen hebben geleefd. Op basis van deze geslachtslijsten in de Bijbel heeft men berekend dat de schepping van Adam in het jaar 4004 vóór Christus heeft plaatsgevonden.

Scheppingsdagen

Dat betekent natuurlijk niet dat de hele wereld op dat moment geschapen is, want Adam is geschapen op de zesde dag. Aan de schepping van Adam, de schepping van de mens, gaan vijf scheppingsdagen vooraf. Die scheppingsdagen mag je zien als scheppingsperiodes. De Bijbel spreekt over een aantal fasen of perioden waarin God de op dat moment reeds *geschapen* hemel en aarde heeft *geordend*. Toen God de wereld schiep, was de aarde woest en ledig. De aarde was op dat moment nog 'ongeordend', zegt dr. M. Reisel in zijn transcriptievertaling. In de 'dagen' daarna, de perioden die daarop volgen, schiep God steeds weer nieuwe dingen, ordent Hij in die geschapen wereld een aantal zaken, en brengt Hij daarin nieuwe dingen tot aanzijn. Je mag hier natuurlijk ook anders over denken en voor jezelf vasthouden dat die zes scheppingsdagen daadwerkelijk dagen van 24 uur zijn geweest.

De schepping van hemel en aarde

Persoonlijk denk ik dat het perioden zijn. Mogelijk van duizend jaar - dat zou kunnen (naar 2Pe.3:8). Korter of langer zou ook kunnen. Besef in ieder geval dat vóór het ingaan van die zeven scheppingsdagen er nog een tijd is geweest waarin God de hemel en de aarde schiep, een periode waarin de wording van de aarde zélf tot stand komt. Die *wording* van de aarde gaat aan de *ordening* van alle dingen op aarde vooraf. Met andere woorden: het is niet mogelijk om in te schatten wanneer God is *begonnen* met het scheppen van de hemel en de aarde (Gen.1:1); daar kunnen we geen jaartal bijzetten. Dat hoeft ook niet. Het jaartal 4004 vC, gekoppeld aan het begin van Adams leven, biedt houvast genoeg. Daar begint de vierduizend jaar menselijke geschiedenis in de tijd van het Oude Testament, in de wereld die God daarvóór ten bate van

die mens tot aanzijn heeft gebracht. Die wereld bestaat uit een onzichtbare en een zichtbare component. In de komende bijbelstudies gaan we dieper op de schepping en die scheppingsdagen in.

De voortijd

De voortijd is in het overzicht de tweede periode. De tijd die begint met het leven van de eerste mensen op aarde, met het leven van Adam en Eva in de hof van Eden, waarin zij na een zekere tijd tot zonde worden gebracht. Een tijd die door het leven van de nakomelingen van Adam en Eva wordt bepaald. Om te beginnen door Kaïn en Abel. Kaïn, die zijn broeder doodt en daarmee aangeeft dat het in die tijd niet de goede kant op gaat. De geboorte van Set geeft weer nieuw perspectief. Een man als Henoch, die in die voortijd leeft, laat zien dat het wandelen met God je in de hemel tot een enorme hoogte kan verheffen. Aan de andere kant leeft er in die tijd ook een Lamech, een vreselijke gewelddenaar die met grote woorden het een en ander 'uitbalkt.' En natuurlijk Noach, de man die we allemaal kennen van de bouw van de ark, van de redding die God tijdens de zondvloed bewerkt. In slechts enkele hoofdstukken, van Genesis 1 tot Genesis 7, wordt die hele voortijd uitgetekend. Maar als je de jaartallen met elkaar vergelijkt, dan zie je dat de zondvloed 1656 jaar *na* de schepping van de mens plaatsvindt. Het gaat dus over een zeer lange tijdsperiode. Van Adam tot Christus is een periode van circa vierduizend jaar; bijna de helft daarvan wordt door die voortijd ingenomen: 1656 jaar van de 4000 jaar. Dat is een tijdsperiode die maar iets korter duurt dan die van Abraham tot Christus. Volgens ons overzicht duurt de voortijd bijna honderd jaar langer dan de periode van Mozes tot Christus.

Je kunt de lengte van de voortijd ook met recentere perioden in de geschiedenis vergelijken. Denk bijvoorbeeld aan de tijd van de Romeinse keizers aan het begin van onze jaartelling. Zij hebben tot ongeveer 300 tot 350 jaar geregeerd, tot aan de tijd van de concilies. Vanaf die tijd tot aan het heden is ook zo'n periode van 16 à 17 eeuwen; dat is dus best heel lang. We zien dat die voortijd in slechts enkele hoofdstukken wordt beschreven. Toch er is heel veel gebeurd. De voortijd heeft een enorme 'impact' gekregen: door de zondeval en de zondvloed. Door alles wat er in de levens van de mensen in die tijd gebeurt. We komen er in volgende bijbelstudies op terug. We gaan er dan ook bijbelgedeelten uit het Nieuwe Testament bijzetten die op die periode betrekking hebben. Van Noach wordt in het Nieuwe Testament het een en ander gezegd: het zal zijn als in de dagen van Noach. En dan gaat het over nu, over de eindtijd. Die voortijd heeft ons dus best veel te zeggen, zeker als we er vanuit het licht van Gods koninkrijk naar kijken. Dus vanuit het geestelijke perspectief er in het historische perspectief naar gaan kijken.

Van de zondvloed tot de roeping van Abram

Na de zondvloed begint God eigenlijk opnieuw, moet God 'opnieuw' beginnen met acht mensen. Dat is wat: slechts acht

mensen. In een wereld die veel van zijn oorspronkelijke glans heeft verloren. De zondvloed heeft ongelofelijk veel schade aangericht in de natuurlijke wereld en ook grote veranderingen aangebracht in de geestelijke wereld. Daarom een nieuw begin en een nieuwe verbondssluiting van God met Noach en zijn nakomelingen. Met mensen die trouw zijn geweest in de tijd vóór de zondvloed, van wie je zou mogen verwachten dat het nu goed gaat. Noach, een man die tot op dat moment 'onberispelijk' heeft geleefd. En wat gebeurt er? Toch weer een geestelijk verval. Beginnend bij Noach zelf, die dronken raakt. Bij zijn zonen, die daar heel verschillend op reageren. Daarna zien we hoe uit die zonen van Noach diverse volkeren ontstaan. En in die volkeren een verder verval plaatsvindt.

Op een gegeven moment gaat men in Babel een toren bouwen, omdat men denkt ten hemel te kunnen opstijgen. Ook dat is een gebeurtenis die een enorme doorwerking heeft tot op de dag van vandaag. We gaan daar uiteraard met elkaar nog eens goed naar kijken. In die tijd, in die derde periode die de Bijbel met maar drie hoofdstukken beschrijft, ontstaan ook de (latere) grote mogendheden. De grondslag van het Assyrische rijk, van het Babylonische rijk, van Egypte, wordt in die tijd gelegd. De Bijbel spreekt daarbij ook over de eerste machthebber op aarde: Nimrod. We komen er later op terug. In die tijd wordt Abram geboren: 425 jaar ná de zondvloed. Dat is ook een hele periode. Het zijn maar drie hoofdstukken; als je Genesis leest, ben je zo van hoofdstuk 8 in hoofdstuk 11 terecht gekomen. In hoofdstuk 12 denk je dan: het verhaal gaat verder met Abram. De beschrijving is kort, maar er is in die 425 jaar veel gebeurd.

De tijd van de aartsvaders

De situatie van de mensheid is aan het einde van die periode dusdanig verslechterd, dat de wens van God om met mensen een verbond aan te gaan, beperkt moet worden tot een volk dat God zich uit die mensen gaat verwerven. Een volk dat voor de hele mensheid tot zegen mag zijn. Je zou zeggen: een rest uit de mensheid die zich mag inzetten voor de rest van die mensheid. De Bijbel spreekt hier op meerdere plaatsen over; het is een goddelijk principe. God gaat Zich een volk vormen, een *eigen* volk, te midden van de andere volken op aarde. En Hij begint bij een man die in Babel woont: Abram. Abram woont in Ur der Chaldeeën, dat is Babel. Uit die omgeving roept God Abram en mag hij optrekken naar Kanaän, naar het door God beloofde land. Uit Babel wegtrekken naar het beloofde land: dat hoor je ook in de boodschap van het Nieuwe Testament. Daar zitten geestelijke lijnen in die hier, in dit verhaal uit het Oude Testament, al gestalte krijgen. Hoe oud is Abram? Hij is geen jonge man meer: hij is 75 jaar als hij de roepstem van God hoort om naar Kanaän te gaan. Wat denk je ervan? Ben je zelf al 75 jaar? En heb je dan nog zin in zo'n lange reis? Met de roeping van Abram zijn we in de *vierde periode* van ons overzicht aangekomen: de tijd van de aartsvaders. De aartsvaders van het door God bedoelde volk. Niet dat God Zich van aanvang

af een eigen volk heeft willen verzamelen te midden van de andere volken; God wil met *alle* mensen omgaan. Op dat moment heeft Hij Zich moeten beperken tot een man die de vader mag worden van een volk dat - als alles goed gaat - tot zegen zal worden/zijn voor alle volken. Na het ontstaan van dat volk zie je in en te midden van dat volk helaas weer dezelfde dingen gebeuren als daarvoor met de hele mensheid. Steeds weer is het maar een deel, een rest waarmee God verder gaat. Nooit om anderen af te schrijven, maar om die rest in te zetten voor die anderen. God sluit met Abram een verbond. Daarbij krijgt hij van God een andere naam: Abram wordt Abraham. Na deze verbondssluiting wordt Sarah zwanger en wordt de door God beloofde zoon geboren. Prachtig: een verbond met God als grondslag voor de vrucht. Hierna lees je in Genesis 12 tot 50 de verhalen over Abraham, Isaak en Jacob. We gaan ze in komende bijbelstudies met elkaar doornemen, ze belichten vanuit de geestelijke wereld. De tijd van de aartsvaders eindigt in ons overzicht op het moment dat Jacob met zijn hele familie naar Egypte vertrekt, naar Jozef die daar inmiddels onderkoning is geworden. Jozef, die op 17-jarige leeftijd door zijn broers naar Egypte wordt verkocht, en in dat land uiteindelijk door Farao tot onderkoning wordt aangesteld. Het zijn prachtige verhalen, met enorme diepten. Jozef mag het volk van zijn vader redden: een volk dat op dat moment uit 66 mensen bestaat (Gen.46:26). Vanuit stamvader Abraham is het in drie generaties uitgegroeid tot een volk van 66 mensen. We zijn dan wel 215 jaar verder: vanaf het moment dat Abraham door God geroepen wordt tot het moment waarop Jacob naar Egypte vertrekt, beslaat een periode van 215 jaar. Veel verhalen in die periode gaan over 'oude' mannen. Abraham is 75 jaar als hij naar Kanaän vertrekt, Jacob is 76 jaar als hij voor Esau wegvlucht en naar zijn oom Laban gaat - een wandeling van Breda naar Moskou (!)

In die periode van de aartsvaders mogen we ook het verhaal van Job plaatsen. Niet dat er in het boek Job een jaartal staat, maar de omschrijving van de rijkdom van Job en het hele gebeuren daaromheen plaatst het leven van Job in die tijd. Daar zullen we het dan ook in mogen gaan zien.

Nadat Jacob in Egypte is aangekomen woont het volk daar 215 jaar, voordat het onder leiding van Mozes er weer uit wegtrekt. De Israëlieten hebben daar dus 215 jaar gewoond. Aanvankelijk als welkome gasten van Farao, maar naarmate de tijd verstrijkt en de Farao's elkaar opvolgen, worden ze vernederd tot een volk van slaven. De nieuwe Farao's weten niet meer wat er met Jozef is afgesproken, ze hebben geen notie van wat Jozef in die tijd voor Egypte heeft betekend. Door de enorme groei van het volk gaat Farao de Israëlieten als een bedreiging voor zijn eigen volk zien en gaat hij ze als slaven behandelen. Midden in die tijd wordt Mozes geboren.

De tijd van Mozes en Jozua

Mozes is een bijzondere man; hij is 120 jaar geworden. Zijn leven wordt gekenmerkt door drie perioden. De eerste

veertig jaar van zijn leven leeft hij als een prins aan het hof van Faraó en wordt hij opgevoed in alle wijsheid van de Egyptenaren. Daarna is hij veertig jaar bij Jetro, nadat hij zijn volk heeft bezocht, het voor zijn volk heeft opgenomen, daarbij een Egyptenaar heeft gedood en moest vluchten. Veertig jaar zit hij achter de schapen en daar wordt hij ook door God geroepen om als leider van zijn volk terug te gaan naar Egypte en zijn volk naar Kanaän te leiden. Om dan ten slotte met dat volk 40 jaar in de woestijn rond te trekken, tot aan de grens van Kanaän. *Drie periodes van 40 jaar.* Als je de jaartallen volgt, dan zie je dat het volk in 1491 uittrekt en een jaar later bij de Sinaï is. Ze zijn dan een hele tijd bij die Sinaï: ze ontvangen daar de wet, de stenen tafelen, en ze bouwen daar de tabernakel. Weer een jaar later staan ze aan de grens van Kanaän. Die hele reis door de woestijn had dus maar twee jaar hoeven te duren. Maar omdat het aan de grens met die twaalf verspieders helemaal verkeerd gaat en het volk tegen Mozes - en daarmee tegen God - in opstand komt, moeten ze terug de woestijn in. Zo ontstaat die moeizame tocht van 38 jaar door de woestijn. Een onnodige verlenging. Maar wat een leerschool zit daarin. Het is opgeschreven ter waarschuwing, tot onderricht voor ons (1 Kor.10:11).

Let ook op de laatste regel van deze periode in het overzicht. Als Jozua Mozes opvolgt in 1451, mag het volk onder zijn leiding het land Kanaän gaan veroveren. Dat hebben ze niet op een 'achtermiddag' gedaan. Het heeft tien jaar geduurd. We kennen de verhalen over Jericho en Ai. Zij vormen het *begin* van de verovering van Kanaän. Maar voordat ze alle vijanden voor zich uit hebben verdreven en het hele land in bezit hebben genomen, zijn ze 10 jaar verder. Jozua heeft in die tijd het volk geleid en ondersteund.

De tijd van de richters

Dan komen we in de tijd van de richters. Een moeizame tijd. Mozes en Jozua zijn dood. Als Jozua sterft, belijdt het hele volk: Ik en mijn huis, wij zullen de Heer dienen (Joz.24:15). Maar het duurt niet lang tot de klad erin komt. Dat zie je in die Richterentijd steeds weer gebeuren: geestelijk verval, men valt af van de levende God, men gaat andere goden aanbidden, hele verkeerde dingen doen. Er ontstaat nood, want de vijand maakt van zo'n situatie altijd gebruik. Bij geestelijk verval duikt de vijand in het gat dat ontstaat. Er komt ellende en narigheid, en daarin klinkt dan het gebed om hulp en uitredding. Dan zie je steeds weer opnieuw Gods barmhartigheid: Hij biedt uitkomst door een richter te roepen en aan te stellen. En die richter brengt verlossing, brengt uitredding, verdrijft de vijanden, herstelt de dienst aan God en dan mogen ze weer verder. Maar dan begint het liedje van voren af aan. Verschrikkelijk, iedere keer opnieuw. In een periode van 300 jaar heeft zich dat twaalf keer herhaald. Steeds weer een richter die van Godswege uitredding biedt, en het verval daarna. Ik heb er maar enkele richters van opgeschreven: Debora, Gideon, Jeftá, Simson.

In die periode is het ook dat Ruth met Naomi vanuit Moab naar Kanaän trekt, met Boaz huwt, en Obed als zoon baart. Obed: de vader van Isai; Isai: de vader van David. Inmiddels is daar ook de priester Eli die bij de tabernakel in Silo woont. Daar begint ook het verhaal van Samuël, die al op zeer jonge leeftijd de stem van God verstaat. Samuël heeft vijf en vijftig jaar lang het volk gericht.

De tijd van de koningen

Aan het einde van die tijd van de richters ontstaat bij het volk het verlangen naar een koning. Zo komen we in de tijd van de koningen. Dat is de moeilijkste tijd om te doorgronden. De Bijbel schrijft erover in 1 Samuël, 2 Samuël, 1 Koningen, 2 Koningen, 1 Kronieken en 2 Kronieken: veel Bijbelboeken worden aan die tijd gewijd. Ze zijn niet zo gemakkelijk om te lezen. In het begin nog wel, als er slechts één koning is die in heel Israël regeert. Eerst is dat Saul, dan David en daarna Salomo. Ook die verhalen kennen we, vooral die over David, de man naar Gods hart. Een man die ook misstappen maakt, maar toch kan functioneren op de plaats die God hem geeft. Een jongeman die vanuit het herderschap het koningschap oppakt en gaat invullen. En daarmee als herder-koning een prachtig type van Christus is. Die eerste koningen van Israël regeren ieder 40 jaar. Saul krijgt na een goed begin problemen door zijn ongeduld en ongehoorzaamheid. Met David gaat het vrij goed. Ook Salomo begint goed, maar komt aan het einde van zijn leven en regering in problemen door afgoderij. Na hem scheurt het rijk. Het koningschap over geheel Israël heeft slechts honderdtwintig jaar lang stand kunnen houden.

Daarna is het koninkrijk van Israël uiteengevallen in een *tienstammenrijk* dat zich nog 250 jaar heeft kunnen handhaven, en een *tweestammenrijk* dat bijna 400 jaar heeft kunnen bestaan. Slechts 120 jaar van de tijd van de koningen is gemeenschappelijk; de rest van die periode is gesplitst. Het tienstammenrijk wordt Israël of Efraïm genoemd, omdat de stam Efraïm daar zijn erfdeel heeft en die stam een grote invloed heeft uitgeoefend. Het tweestammenrijk wordt Juda genoemd. De hoofdstad van Juda is Jeruzalem; de hoofdstad van Israël is Samaria. De Bijbel noemt de vele koningen in het tienstammenrijk bij naam, negentien op een rij. De meeste van hen doen 'wat kwaad is in de ogen van de Heer'. Het is de tijd van Jerobeam, Achab, Joram, Jehu, Hosea (de koning). Tegelijkertijd hebben in die periode de profeten Elia, Elisa, Amos en Hosea geprofeteerd. Hun woorden zijn bewaard gebleven in profetenboeken. Het tienstammenrijk komt ten einde als het overweldigd wordt door Assyrië. Assyrië is op dat moment een wereldmacht geworden. De koning van Assyrië verovert het tienstammenrijk, vernietigt de hoofdstad Samaria, en voert de hele bevolking van het tienstammenrijk in gevangenschap weg. Het keert later niet meer terug. Het Assyrische rijk heeft het tienstammenrijk daadwerkelijk verstrooid en als volk teniet gedaan. Assyrië is daardoor een beeld van de demonische macht die Gods volk kapot wil maken, een beeld van de antichrist, van het

antichristelijke rijk. We komen er later op terug. Nadat het tienstammenrijk gevallen is, blijft het tweestammenrijk als klein koninkrijkje over. In de 400 jaar waarin het koninkrijk van Juda heeft bestaan, hebben negentien koningen en één koningin over dat rijk geregeerd. O.a. Rechabeam, Josafat, Atalja, Joas, Uzzia, Jotam, Hizkia en Josia. Onder hen zijn koningen die in hun leven met God rekening houden. We gaan die lijst nog verder uitwerken en doornemen. Het is de tijd waarin Jesaja, Micha, Nahum, Sefanja en Habakuk profeteren. Ook dat tweestammenrijk komt op een gegeven moment aan zijn einde. Het wordt dan door het wereldrijk Babel belaagd, de mogendheid die in die tijd de macht in handen heeft. Assyrië is door Babel opgeslokt. Zoals Babel later weer opgeslokt wordt door Perzië. De vijandige mogendheden volgen elkaar op. Het wereldrijk dat zij vertegenwoordigen wordt steeds groter: het vorige wordt opgenomen in het volgende. De val van Jeruzalem kondigt het einde van het tweestammenrijk Juda aan en daarmee het einde van de koningentijd. De Joden worden naar Babel weggevoerd. Daarmee ontstaat weer een zekere 'eenvoud' in de bijbelse geschiedenis. Je hebt niet meer te maken met namen van koningen in het tien- en tweestammenrijk die op elkaar lijken, met verhalen over twee volken die door elkaar heen lijken te lopen.

De tijd van de ballingschap in Babel

Die tijd van de ballingschap van Babel, die in het overzicht als *achtste periode* staat aangegeven, duurt zeventig jaar. Deze periode begint in 606 vC als de eerste Joden naar Babel worden weggevoerd: Daniël en zijn vrienden horen daarbij. Ook wordt het tempelgerei meegenomen. Nebukadnessar laat het volk in Juda zien wie de baas is. Na enkele jaren komen de koning en het volk van Juda tegen Babel in opstand. Nebukadnessar komt dan opnieuw naar Jeruzalem en zet een andere koning op de troon, Sedekia, die in zijn naam mag regeren. Hij voert een nog grotere groep mensen weg naar Babel. Nu moet ook Ezechiël mee. Dit gebeurt rond 600 vC. Jeruzalem wordt nog niet verwoest, de tempeldienst kan nog gewoon doorgaan. Jeremia profeteert in die tijd: mensen, onderwerp je aan de koning van Babel, want anders...(zie Jer.27:11-12). Maar het volk komt onder Sedekia opnieuw in opstand (2Kr.36:11-13). Dan is de maat vol. Jeruzalem had niet hoeven te vallen, de tempel had niet verbrand hoeven te worden nadat Nebukadnessar de eerstelingen uit Juda had weggevoerd. Daar had het bij kunnen blijven, zou je kunnen zeggen. Drie wegvoeringen in een periode van achttien jaar. Dat biedt een genuanceerd beeld van het einde van het tweestammenrijk Juda.

Aan het einde van de Babylonische ballingschap valt Babel ten prooi aan Perzië. Daniel beschrijft dat in zijn boek. Op het feest van koning Belsassar verschijnt er een hand die iets op de muur schrijft. Diezelfde nacht wordt het Babylonische rijk opgeslokt in het nieuwe wereldrijk van de Meden en Perzen. De Judeeërs in Babel worden nu door Perzische koningen overheerst. Koning Cyrus (of Kores) geeft het volk

twee jaar later verlof om terug te gaan naar hun eigen land. De Perzen hanteren een ander regime dan de Babyloniërs. Zij laten de onderworpen volken terugkeren naar hun eigen land. Ze geven hen zelfs geld en middelen mee om daar hun eigen tempels te herbouwen. Zo willen zij de vrede bewaren en de onderworpenheid bestendigen.

De tijd na de terugkeer uit Babel

Vanaf 536 vC mogen de Joden terug naar Juda en Jeruzalem. Maar wat doen ze? De meesten gaan niet terug, ze blijven gewoon in Babel wonen. Na zeventig jaar zijn ze aan die situatie gewend geraakt. Slechts een klein groepje gaat terug onder leiding van Zerubbabel. Zij beginnen in Jeruzalem aan de herbouw van de tempel en de herbouw van de stad. Dat wordt bemoeilijkt door de Samaritanen; hierdoor wordt de herbouw stilgelegd. Haggai profeteert, Zacharia profeteert, maar het duurt nog twintig jaar voordat de tempel enigszins klaar is. Er is op dat moment nog maar één groepje Joden teruggekeerd. De rest zit allemaal nog in Babel en omgeving, in het Perzische rijk.

In die periode speelt zich ook de geschiedenis van Ester af. Mordechai en Ester zijn niet naar Jeruzalem teruggekeerd. Ze hadden misschien wel gemogen, maar ze hebben het niet gedaan. Na koning Cyrus (Kores) komt eerst koning Darius aan de macht, en daarna koning Ahasveros. Dat is de koning die Ester en Mordechai in de gelegenheid stelt om hun volk te redden van Haman. Een prachtige geschiedenis die ons veel heeft te zeggen. Na die koning komt koning Artachsasta op de troon; we zijn dan alweer een tijdje verder in de geschiedenis. In die periode treedt Ezra op. Hij gaat met een veel grotere groep ballingen terug naar Jeruzalem om toe te zien op het herstel van de tempeldienst. Weer dertien jaar later komt Nehemia naar Jeruzalem om te helpen de muren van de stad te herstellen, want het blijft daar toch een moeizaam gebeuren. Pas honderd jaar nadat Cyrus heeft gezegd: jullie mogen terug, wordt er in Jeruzalem voor het eerst weer feest gevierd, het Loofhuttenfeest. Het duurt dus honderd jaar voordat het volk weer 'terug' is in Jeruzalem en Juda. In drie stappen zijn ze weggevoerd, in drie stappen keren ze terug. Eerst met Zerubbabel, dan met Ezra en ten slotte met Nehemia. De laatste profeet die in die tijd in Juda optreedt en waarvan het Oude Testament melding maakt, is Maleachi. Als je zijn profetieën leest, zie je dat ondanks het reveil van Ezra en ondanks de inzet om alles in Jeruzalem weer op orde te krijgen, er toch weer een geestelijk verval intreedt. De geschiedenis blijft zich herhalen. Nu wel op een andere manier dan vóór de ballingschap. Niet meer door de afgodendienst, maar door een 'uiterlijke' godsdienst, een vormdienst zonder waarachtige liefde voor God en zijn woord, een bezig-zijn waarin het wettische de kop opsteekt.

Interimtijd na Maleachi

De geschiedschrijving in het Oude Testament houdt in de tijd van Maleachi op. Er volgt dan een 'tussentijd' waarover de

Bijbel zwijgt. Circa 400 jaar later treedt Johannes de Doper in Israël op om de komst van de Messias aan te kondigen. In die vier 'donkere' eeuwen is er natuurlijk wel veel gebeurd. Om daarvan een beeld te krijgen moeten we de boeken van de Joodse geschiedschrijver Flavius Josephus raadplegen. Hij heeft veel gebeurtenissen in die periode beschreven.

Opeenvolgende overheersing door vreemde mogendheden

Het Perzische rijk komt in die periode ten einde door de vele veroveringen van Alexander de Grote. Door hem ontstaat er een Grieks-Macedonisch wereldrijk. Het volk Israël is dan nog steeds niet zelfstandig. De ene heerser volgt de andere op. Als Alexander de Grote tijdens zijn veldtocht op jonge leeftijd sterft, ontstaat er ruzie tussen twee van zijn generaals: Ptolemaeus en Seleucus. De eerste krijgt het zuidelijke deel van Alexanders rijk; hij gaat heersen vanuit Egypte. De tweede krijgt het noordelijke deel en gaat heersen vanuit Syrië. Het volk Israël komt eerst onder Ptolemeïsche/Egyptische heerschappij: een periode van ongeveer honderd jaar waarin het volk min of meer zijn gang kan gaan. Een tijd waarin de 'ijveraars van de wet' steeds meer invloed krijgen, aangedreven door vroom-occulte, wettische geesten. De Seleuciden/Syriërs zitten niet stil. Op een gegeven moment pakken zij de heerschappij over Israël van de Ptolemaeën over. In de tijd daarna wordt de tempel in Jeruzalem door koning Antiochus IV Epifanes ontwijfd, moeten er varkens geofferd worden en moet Zeus als god door het volk aanbeden worden: een verschrikkelijke tijd.

De Makkabeeëntijd

Dan komen de Makkabeeën, opstandelingen uit het volk, die een einde proberen te maken aan die Syrische overheersing. Dat lukt ze aanvankelijk. De tempel wordt gezuiverd en opnieuw ingewijd. Om dat gebeuren te herdenken wordt het feest van de Tempelvernieuwing ingesteld, een feest waar Johannes in zijn evangelie over schrijft (Joh.10).

Het Romeinse rijk

Na enige tijd doet het Romeinse rijk zijn intrede. In 63 vC verovert het leger van de Romeinen het hele gebied rondom Palestina en gaan de keizers in Rome bepalen wat er in Israël gebeurt. Ze zetten daar stadhouders neer, maar ook koningen. Dit is de tijd van de Herodessen: Herodes de Grote, Herodes Antipas, Herodes Agrippa. Zij zijn afkomstig uit Edom. Herodes de Grote is de man die de kindermoord van Betlehem op zijn geweten heeft.

De geboorte van Jezus

Midden in die Romeinse tijd wordt Jezus geboren: in het jaar 6 vC. Dat klinkt een beetje vreemd. Het heeft te maken met een rekenfout. In de Romeinse tijd is het jaar nul vastgesteld, het jaar waarin Jezus is geboren. Achteraf blijkt hierbij een

rekenfout te zijn gemaakt waardoor dat verschil van zes jaar is ontstaan. Het maakt voor ons tijdsoverzicht niet uit, de berekende tijdsindicaties zijn relatief. Het gaat in wezen om de verschillen, om de lengte van een bepaalde tijdsperiode, en niet om de jaartallen zelf.

Samengevat

We hebben de verhalen van het Oude Testament in grote lijnen geschetst. Vanuit deze basis gaan we in de volgende bijbelstudies de geschiedenissen per periode belichten en daarbij de aangegeven chronologische volgorde vasthouden. Aan de hand van dit overzicht gaan we wandelen door het Oude Testament. En daarin naast het historische perspectief ook steeds weer het geestelijke perspectief gebruiken, om er helder zicht op te krijgen en ervan te leren voor ons eigen leven. Ik hoop ik dat we op deze wandeling thuis zullen raken in de heilsgeschiedenis, in de doorgaande heilsopenbaring. Onze wandeling kan beginnen ... (*wordt vervolgd*).

Noot: voor wie de studies niet alleen wil lezen, maar ook beluisteren: De link die in dit tweede deel naar het 'Overzicht Oude Testament' verwijst, werkt voor alle lezers van Hoger-op. Die pdf staat in het openbare gedeelte van onze website. Daar loopt men dus niet tegen een 'drempel' op.

Maar dat geldt *niet* voort het beluisteren van de bijbehorende mp3's van de OT-studies. Die staan in het afgeschermd gedeelte van onze website, waarvoor een eenvoudige, eenmalige registratie nodig is. Dat zullen we onderaan het artikel in Hoger-op (blijven) vermelden. Bij die registratie op <https://veg-immanuel-breda.nl/mp3s/inloggen-registreren-voor-mp3/> ontvangt men automatisch een 'media-account', waarmee men direct toegang krijgt toe alle beschikbare mp3's (en mp4's) op onze website. De OT-studies zijn dan te beluisteren op: <https://veg-immanuel-breda.nl/mp3s/mp3-sets/?set=OT&titel=Oude%20Testament>.

'GOUD VANOUDS' – bijzondere toespraken in mp3

Deze keer delen we een paar toespraken van Ronald Kemp uit Amersfoort die zeer de moeite van het beluisteren waard zijn. De links zijn:

20170312-4109-RKP-Openb- 'I want to be in that number' kan je [HIER](#) beluisteren

20130421-3316-RKP-Joh.5:1-18- 'Bethesda' kan je [HIER](#) beluisteren.

Dit zijn boodschappen uit de Infotheek 'Het Koninkrijk der hemelen' die de grootste collectie van toespraken op mp3 in volle evangelie Nederland bevat. De Infotheek is ontstaan in de Volle Evangelie Gemeente Den Haag. Alleen al van wijlen broeder J.E. van den Brink zitten er plusminus 1150 toespraken in de database van de Infotheek. De meeste toespraken in de Infotheek zijn uitgesproken in de VEG Den Haag, maar er zijn en worden ook waardevolle preken uit andere VEG's aan toegevoegd (als ze doorgestuurd worden). Kijk op www.kdh-infotheek.nl. De mp3 opnamen uit de Infotheek zijn gratis te bestellen (niet te veel toespraken tegelijk) bij ritablijdorp@upcmail.nl

*Uw Woord is waarheid, Heer,
'k Ervaar het ied're dag weer meer
U bent nu voor mij de weg
Die ik gaan wil ied're dag*

(Eerste couplet bundel 'Breekt uit in gejuich' 49)

WIJSHEID UIT HET SPREUKENBOEK (6)

Over geld en rijkdom

Door Jan de Jong

Salomo was een schatrijke koning. God had hem voorspoed en rijkdom beloofd en dat heeft hij gekregen.^A Zijn rijkdom en weelde was extreem. In één jaar werd er alleen al aan goud, 666 talenten binnen gebracht.^B Dat is gelijk aan 22.000 kg goud en de waarde vandaag zou ongeveer 1,2 miljard euro zijn.

Het vervelende van zijn rijkdom was dat het typisch een rijkdom was op de aarde. Jezus zei daarover: "mot en roest maakt het ontoonbaar en dieven stelen het".^C Er zijn hele 'volksstammen' gekomen, om na de dood van Salomo alles weg te roven. Er is niets meer over van zijn rijkdom, behalve misschien wat antiquiteiten in musea.

Hoe word je rijk in deze wereld?

Salomo schreef hoe je rijk kunt worden. "*De zegen des Heren die maakt rijk, zwoegen voegt daar niets aan toe*".^D Kortom rijkdom als een zegen van God, dat is de manier. En die zegen van God kun je verwachten. Salomo wees elke oneerlijke

handelswijze om geld te verdienen af. "*Een bedrieglijke weegschaal is de Here een gruwel*".^E "*Een bezit, in het begin te spoedig verworven, zal tenslotte niet tot zegen zijn*".^F Dit is een tekst die waarschuwt om te snel financieel succes te verwachten van je werk. Zo komt een duurzaam succes niet tot stand. Ieder die ooit een zaak begonnen is, weet dat, en rekent niet op snel succes. Het duurt soms jaren voordat een zaak winstgevend wordt.

Het relativeren van rijkdom

Sommigen mensen streven naar rijkdom. Ze willen zoveel mogelijk geld verdienen en stellen zich dan voor wat ze allemaal kunnen doen met dat geld. En in hun voorstelling zijn dat allemaal heel nobele zaken. Het Woord van God geeft een andere prioriteit aan, dan zoveel mogelijk geld naar binnen te harken. "*Al heeft men goud en een menigte van koralen; het kostbaarste kleinood zijn verstandige lippen*".^G "*Een goede naam is verkieslijker dan veel rijkdom, gunst is beter dan zilver en goud*".^H "*...want een schat duurt niet voor eeuwig, blijft soms een kroon van geslacht tot geslacht?*" "*...maar wie naar rijkdom jaagt blijft niet ongestraft*".^J "*De wortel van alle kwaad is de geldzucht*".^K Geld zelf is neutraal, maar onze houding ten opzichte van geld bederft veel goeds.

Rijkdom is vluchtig en kan 'verdampen'

"*Tob u niet af voor rijkdom, zie van uw voornemen af; richt gij uw oog erop, hij is niet meer*". *Want plotseling maakte hij zich vleugels, als een arend vliegt hij ten hemel*".^L Het is opmerkelijk hoe snel rijkdom kan verdwijnen door omstandigheden, die we niet kunnen beïnvloeden. "*Een vermogen uit niets verkregen slinkt weg, maar wie met eigen hand vergadert wordt rijk*".^M Dit is van toepassing op mensen die speculeren op de waarde aandelen of cryptovaluta of gokken, of aan loterijen meedoen. Zulk vermogen wordt "uit niets verkregen." Wij spreken van "verdampen" van vermogen, wanneer het plotseling enorm in waarde afneemt, zonder dat je er iets aan kunt doen. Dit gebeurt steevast, wanneer men gokt op de belofte van grote winsten op investeringen. De enkeling die hier wel rijk door wordt, blijft dat meestal niet lang.

Is geld is een betaalmiddel?

Je kunt er van alles mee kopen. Dat is de opvatting van de wereld en veel mensen zien dat als de grootste waarde. De Bijbel laat echter zien, dat het eerder een leermiddel dan een betaalmiddel is. De wijze waarop je met je geld of rijkdom omgaat, laat zien wie je bent, waar je je vertrouwen op stelt. Het is een testmiddel voor een oprechte wandel met God. Een leermiddel om op God te vertrouwen.^N Geld heeft de merkwaardige kwaliteit (mits juist gebruikt) om een schat in de hemel te verzamelen.^O De hemel is ongetwijfeld de veiligste plek om geld te bewaren.

Omgaan met geld

Salomo had wel iets te zeggen als het gaat over omgaan met geld. Hij waarschuwt om borg te staan voor een vreemde. ^P Het zal je slecht vergaan. ^Q Mocht iemand toch borg zijn gaan staan voor een vreemde, doe dan je uiterste best om onder je verplichting uit te komen. Deze situatie doet zich tegenwoordig soms voor als mensen zich borg stellen voor iemand die een visum probeert te krijgen voor Nederland.

Geld beheren vergt discipline. Je kunt nu eenmaal niet alles aanschaffen wat je zou willen. **“Armoede en schande treffen hem die de tucht (discipline) in de wind slaat....”**. ^R Maar er is een belofte dat God zal voorzien in wat we nodig hebben. ^S Er is geen belofte dat wij alles zullen krijgen wat wij willen hebben.

Gevolg van het lenen van geld

“...en de man die leent is een knecht van de uitlener.” ^T Het is opmerkelijk hoeveel mensen bereid zijn om geld te lenen. Hetzij van een bank, hetzij van familie, vrienden of kennissen. Wie ooit geleend heeft, herinnert zich ongetwijfeld de ongemakkelijkheid die een lening met zich meebrengt. Natuurlijk is er in eerste instantie het genot van de aanschaf die je kunt doen. Maar dan komt het probleem van het terugbetalen. *Lenen is een omgekeerde manier van sparen.* Als je eerst spaart hoef je niet te lenen. Als je eerst leent moet je achteraf toch geld sparen om af te betalen. Voor de heldere denker is het duidelijk waarvoor je zou kiezen, vooraf sparen of achteraf sparen (*slotartikel volgt*).

^A 1 Koningen 3:13. ^B 1 Koningen 10:14. ^C Matteüs 6:19. ^D Spreuken 10:22. ^E Spreuken 11:1 en 16:11 Spreuken 20:23 Spreuken 20:21. ^F Spreuken 20:21. ^G Spreuken 20:15 ^H Spreuken 22:1 ^I Spreuken 27:24. ^J Spreuken 28:20b. ^K 1Timotheüs 6:10a. ^L Spreuken 23:4-5. ^M Spreuken 13:11. ^N Maleachi 3:8-12. ^O Lucas 12 vers 33-34. ^P Spreuken 6:1-3. ^Q Spreuken 11:15 en 17:18. ^R Spreuken 13:18. ^S Filippenzen 4:19. ^T Spreuken 22:7b.

Uit de prediking van Roel Koster 31 juli 2022

HET VOLLE EVANGELIE EN HET WERELDGEBEUREN

Anticiperen op de komende tijd

Door Piet Noordam

De geest van Paulus werd geprikkeld toen hij in Athene was, en al die afgodsbeelden zag, en hij door Gods Geest de wijsheid kreeg om zijn beroemde rede op de Areopagus tegen de Grieken uit te spreken (Hand. 17:15-34). Zo werd ook mijn geest geprikkeld, om dit artikel te schrijven door wat ik las.

Een opmerkelijk voorval: de aanstoot van het kruis

Wat wil het geval? Tijdens de laatste top van de rijkste G7 landen in de vredeszaal te Münster moest het kruisbeeld, met inscriptie, tijdens de duur van deze top weg. De tekst bij het kruis gaf aanstoot. Wat er op staat kan men in de Bijbel vinden. Daar lezen we: “Want er is onder de hemel geen andere naam, waardoor wij behouden moeten worden dan in de naam van Jezus tot eer van God de Vader, en dat in de naam van Jezus alle knie zich zal buigen van hen die in de hemel en die op de aarde en die onder de aarde zijn” (Hand. 4:12; Fil. 2:10-11).

De reden die men opgaf, was, dat het kruis met de tekst andere religies uitsluit en men zich distantieert van het “alleenrecht en de dominantie van het christendom.”

Bekering is nodig, want God oordeelt de wereld op een rechtvaardige wijze. Ps.9:9.

In de beroemde boodschap van Paulus op de Areopagus in Athene zegt hij: “Het is God, die met voorbijzien van de tijden der onwetendheid beveelt, dat alle mensen overal zich moeten bekeren, omdat Hij een dag bepaald heeft, waarop hij het aardrijk in gerechtigheid zal oordelen door een man Jezus Christus, die Hij daartoe bestemd heeft, waarvan Hij aan allen het bewijs geleverd heeft door Hem, nadat Hij de kruisdood ondergaan had, uit de doden op te wekken” (Hand. 17:30-31).

De kracht van het kruis van Christus

“Want het woord van het kruis is voor hen de verloren gaan dwaasheid, maar voor ons die behouden worden is het de kracht van God” (1 Kor. 1:18). Dat is het alleenrecht en de dominantie van de enkel goede God en Vader van Jezus Christus, die aan zijn apostel Paulus de opdracht gaf het kruis van Christus te prediken. “Want Christus heeft mij niet gezonden om te dopen, maar om het evangelie te verkondigen, niet met wijsheid van woorden, opdat het kruis van Christus niet krachteloos zou worden” (1 Kor. 1:17). En in 1 Kor. 2:2 staat: “Want ik had mij voorgenomen niets onder u te weten dan Jezus Christus en die gekruisigd.” Paulus werd

dan ook vervolgd, omdat hij zei dat er alleen redding is door het kruis. In Gal. 5:11 en in Gal. 6:12 zegt hij dat er mensen zijn, die aan vervolging willen ontkomen vanwege het kruis van Christus, en zich uit angst voor vervolging zich lieten besnijden.

Om de kinderdoop is nog nooit iemand vervolgd geworden

Wat dan te denken van het besprengen van kinderen, dat volgens het kerkelijk doopformulier in de plaats van de besnijdenis is gekomen? Ook deze mensen zullen niet vervolgd worden, want zij houden vast aan de tradities van mensen (Marc. 7:6-9,13). Zij hebben met een schijn van godsvrucht de kracht (van het kruis) verloochend (2 Tim. 3:5). Zo is het kruis van Christus in Babel (= valse kerk van verwarring en vermenging) krachteloos geworden. Bovendien is het niet de bedoeling bij het kruis te blijven hangen. Het is immers de deur naar de weg ten leven, om overgezet te worden in het Koninkrijk van de Zoon van Gods liefde (Kol. 1:13).

Keerpunt in de geschiedenis: dood+opstanding van de Heer

Veel christenen beseffen nog niet ten volle dat de dood en de opstanding van Jezus Christus het allergrootste keerpunt in de geschiedenis van de mensheid was. "Want alzo lief heeft God de wereld gehad dat hij zijn eniggeboren Zoon heeft gegeven (als losprijs), opdat ieder die in Hem gelooft, niet verloren gaat, maar eeuwig leven heeft. Want God heeft zijn Zoon niet in de wereld gezonden opdat Hij de wereld zou veroordelen, maar opdat de wereld door Hem behouden zou worden. Wie in Hem gelooft, wordt niet veroordeeld, maar wie niet gelooft is al veroordeeld, omdat hij niet geloofd heeft in de naam van de eniggeboren Zoon van God (Joh. 3:16-18).

De grote opdracht met de volgende tekenen

De grote opdracht van de Heer in Matth. 28:19 en Marc. 16:15-18 blijft van kracht: "Maakt alle volken tot mijn discipelen, hen dopend in Mijn naam, en hen lerende alles te onderhouden al wat Ik bevolen heb." En: "Wie gelooft en zich laat dopen zal behouden worden, maar wie niet gelooft, zal veroordeeld worden. Als tekenen zullen deze dingen hen die geloven volgen: In mijn naam zullen zij demonen uitdrijven, in nieuwe tongen zullen zij spreken, slangen zullen zij opnemen, en als zij iets dodelijks drinken zal het hun niet schaden, en op zieken zullen zij handen opleggen en zij zullen beter worden." Dit is de methode die Jezus hanteerde.

Een antichristelijke ideologie komt openbaar

Het is duidelijk dat degenen die het kruis met de inscriptie weg wilden hebben in antichristelijke ideologieën geloven, die alle samen één zullen worden in hun haat tegen de Christus, de gekruisigde. En tegen hen die van de Christus zijn en Zijn volle evangelie op boven genoemde wijze praktiseren.

Deze mensen zijn moeilijk meer te bereiken, want ze zijn betoverd en willen hun eigen gerechtigheid bewerken (Gal. 3:1). Wij zullen ons ervoor moeten hoeden, om - zoals in Babel gebeurt - aan een zichtbaar kruis een occulte gedachte te verbinden. Het is niet iets om aan je nek te hangen (zogenaamd ter 'bescherming').

Het kruis: basis van het evangelie en de weg daarna

Het kruis staat voor het plaatsvervangend lijden en sterven van Jezus Christus, ten behoeve van ons, "want om onze overtredingen werd Hij doorboord, en om onze ongerechtigheden verbrijzeld, de straf die ons de vrede aanbrengt, was op Hem, en door zijn striemen is ons genezing geworden" (Jes.53:5). Alle schuld is betaald en de boze zijn alle rechten ontnomen, om ons te doen zondigen, of ziek te maken. De boze is geen eigenaar meer, hij is veroordeeld in het vlees (Rom. 8:1-4). Het lijden van Christus heeft het fundament gelegd, waardoor wij als rechtvaardigen binnen konden gaan. En wij een rechtsgrond hebben om bij aanvallen van zonde- of ziektemachten, de goede strijd te strijden (2 Tim.4:7). We zijn dan op de weg gekomen die ons hogerop voert richting de volmaaktheid. Zo groeien we ons aan de waarheid houdend, in liefde, toe naar het hoofd, Jezus Christus (Ef. 4:15), en als deze groei voltooid is, kunnen wij als geestelijke mensen die aan Jezus Christus gelijkvormig zijn, de opname gaan verwachten.

De antichrist is komende, met vervolging

We zullen in de toekomst te maken krijgen met een wereldstaatsgodsdienst met uiteindelijk de antichrist aan het hoofd, maar dan zonder Christus de gekruisigde, waarbij degenen die vasthouden aan hun gerechtigheid op grond van geloof in het volbrachte werk van Jezus Christus buitengesloten en vervolgd zullen worden en vele gedood zullen worden. Zij zijn de laatste bloedgetuigen uit Openb. 11:11 die de opstanding gaan meemaken. Zij zijn de 144.000 eerstelingen uit Openb. 14:3-4, die onder grote druk en pressie, als met een zak bekleed in Babel gaan profeteren (Openb. 11:3-8). Ze weigeren het beest en zijn beeld te aanbidden, dan blijkt hun volharding (Openb. 14:12-13). Deze laatste bloedgetuigen zullen een einde maken aan de grote verdrukking, zoals er nooit geweest is en nooit meer zal komen, maar vanwege van de uitverkorenen zullen die dagen worden verkort (Matth. 24:21-22). Zij zijn Jezus in alles gevolgd en zullen - na gedood te zijn - na drieënhalve dag weer levend worden (Openb. 11:11).

De profetische blik van een pionier

Ruim 53 jaar geleden schreef broeder J.E. van den Brink al over 'Het volle evangelie en het wereldgebeuren' in 'Kracht van Omhoog' van 27 juni 1969, waaruit we een passage citeren:

“In onze tijd gaat het niet meer om het goede voor het volk, maar om de heerschappij en de overwinning van de ideologie in het staatkundige leven, en dat Gods Woord zegt dat er in de laatste tijd er een geestelijke structuurverandering van de mens zal plaats hebben, natuurlijk ook onder beïnvloeding van de wetteloze machten der duisternis...en dat goed en kwaad stuivertje wisselen (Jes. 3:4-5). Dit alles is een niet te stuiten proces, wat wij voor onze ogen zien afspelen en dat naar de anarchie voert.”

(Het is een zeer leerzaam artikel, o.a. over de ‘ordenende menselijke wereldgeesten’ (aardse overheden), die in de eindtijd meer en meer een prooi worden van de ‘hemelgeesten.’

Daarom van harte aanbevolen via onderstaande link, red.):
http://www.krachtvanomhoog.nl/1969/1969_12.pdf#page=

Actie in Gods Koninkrijk en reactie uit het rijk der duisternis

Voor wie zijn geestelijke oren en ogen open heeft, kan constateren dat er zich wereldwijd een antichristelijke ideologie aan het ontwikkelen is (Luk. 21:35 en Dan. 7:23-27). Dit als reactie op de actie van de prediking van het volle evangelie. Dat is het evangelie van het koninkrijk der hemelen, waardoor onze totale verlossing mogelijk zal worden (Luk. 21:28).

Eigen, innerlijk herstel tot gezamenlijke eenheid

In Ps. 2:2 lezen we wat we moeten doen als de machthebbers van deze aarde samenspannen tegen de Here en zijn Gezalfde, dus ook tegen degenen die vasthouden aan de boodschap van het volle evangelie, wat ook ons op betrouwbare wijze door Paulus is overgeleverd. De Heer zegt daar dat we de banden die er nog in onze verborgen innerlijke mens zijn, moeten verbreken en hun touwen van ons werpen (Ps. 2:3). Dat houdt concreet in dat we in ons eigen leven niets meer van de duivel en Babel hebben. Dan pas zijn we één, en kunnen we ook eenparig bidden, met als gevolg dat meer wonderen van herstel zullen gaan komen!

De ‘honderdvierenveertig duizend’ eerstelingen

Het is van het grootste belang om tot deze eenheid te komen in deze steeds duister wordende wereld en dat de vernieuwing van ons denken voltooid gaat worden. Rom.12:2. Dan behoren wij tot de honderdvierenveertig duizend, de verzegelden uit het geestelijke volk Israel. Dit zijn de zonen Gods, waar de vijand niet meer bij kan om te misleiden (Openb. 7:4 en Openb. 14:5.). Zij zijn de eerstelingen en “in hun mond is geen leugen gevonden; zij zijn onberispelijk.”

Daarna breekt de storm pas echt los (Openb. 9:13-17). Maar dan is er volledige bescherming en herstel binnen de

Gemeente van Jezus Christus. Een andere invalshoek voor de honderdvierenveertig duizend is de voltooide muur uit Openb. 21:17, waarvan de bouwstof diamant is, dat onder grote druk tot stand komt, en het geboomte (meervoud!) van het leven dat tot genezing van de volkeren zal zijn (Openb. 22:2).

Overwinnaars door strijd heen

Wij zien in Openb. 19:7-8 dat de vrouw (= de gemeente) zich gereed heeft gemaakt. Dat de duivel zijn aanvallen richt op degenen die zich aan het gereed maken zijn en de overwinnaars zullen zijn, is duidelijk.

Toen ik jaren geleden vraagtekens had, omdat de aanvallen van de vijand maar voortduurden, sprak de Heer door Jer. 15:20: “Ik zal u voor dit volk (beeld van de machten der duisternis) maken tot een koperen, onneembare muur, en zij zullen tegen u strijden, maar u niet overwinnen; want Ik ben met u om u te helpen en te bevrijden.”

Er is dan ook geen andere weg, dan “door de oorlog sterk te worden” (Hebr. 11:34) en ons te oefenen in de strijd, want God behandelt ons als zonen (Hebr.12:1-11) en ook met Paulus te zeggen: “Zijn genade is ook mij genoeg...Want de kracht wordt in zwakheid volbracht. Daarom had Paulus een welgevallen in zwakheden. Want als ik zwak ben dan ben ik machtig” (2 Kor. 12:9-10). Ieder die dit aan den lijve ervaren heeft, weet dat dit waar is. Wij komen niet om en zullen met Hem de overwinnaars mogen worden!

De zonen van God gaan openbaar komen: 3x vreugde!

Deze zonen, die bezig zijn steeds door hun geloof te overwinnen, mogen in deze eindtijd uitzien naar driemaal een reden tot uitbundige blijdschap. *De eerste reden* tot grote blijdschap is bij het openbaar komen van de zonen van God. Namelijk als de aanklager uit de hemel geworpen is en de zonen van God de macht in de hemel hebben overgenomen (Openb. 12:9-12).

De tweede reden tot grote vrolijkheid staat in Openb. 7:9-17 als door de prediking van deze zonen van God om uit Babel te trekken, een grote menigte die niemand tellen kan zich bekeert, en omdat God door zijn heilige apostelen en profeten de rechtszaak tegen de grote hoer berecht heeft (Openb. 18:20). Wie zich in Babel niet bekeert komt in de ‘gemeente’ van de antichrist terecht, die zich niet van hun moorden, hoererij, toverijen en diefstallen zullen bekeren (Openb. 9:21). Daarom worden ze een prooi van het vuur (= beeld van het overgeleverd worden aan de machten van de duisternis) (Openb. 18:8).

En *ten derden male* is er grote vreugde als het beest en de valse profeet bij de geestelijke slag van Armageddon (Openb. 19:19 en 20) gegrepen zijn en levend in de poel van vuur

geworpen worden, en hun volgelingen in het dodenrijk terecht komen. Dat is de reden voor de grootste blijdschap, want dan is de bruiloft van het Lam gekomen (Openb. 19:6 tot 10). Halleluja! Want de Heer onze God heeft Zijn koningschap aanvaard, laten wij blij zijn en ons verheugen, en Hem de heerlijkheid geven, want de bruiloft van het Lam is gekomen. De Gemeente is er klaar voor om iedereen die dan op aarde leeft, uit te nodigen voor het grote feest (Jes. 25:6-9), want het grote herstelwerk kan beginnen in het vreedrijk en ten slotte op de nieuwe aarde!

Wat is nu de bijbelse opstelling van 'het volle evangelie' in het huidige wereldgebeuren?

Een hele belangrijke les van onze Heer in Mat.24:6 is: "Ziet toe, wees niet verontrust; want dat moet geschieden, maar het einde is het nog niet". Oorlogen, vervolgingen en afval zijn geen bewijzen dat het einde in zicht is. Het is duidelijk dat de Heer met het einde niet bedoelt, de afloop van de valse kerk, maar het einddoel van de ware Gemeente, waarvan Paulus in, 1 Tim. 1:5 zegt, het doel van alle vermaning is liefde uit een rein hart. De ware Gemeente van Jezus Christus zondert zich af van wat er allemaal gebeurt om haar heen, om zich toe te bereiden om als het licht der wereld, en als een stad boven op een berg gelegen te zijn: "wat niet verborgen kan blijven" en die tot redding en genezing van de mensen om haar heen zal zijn.

Wat een heerlijke toekomstverwachting voor de ware eindtijdgemeente van Jezus Christus. Hem alle eer die dat samen met ons gaat realiseren!

JEUGDRUBRIEK

HOE KIJK JIJ?

Door Zeina Bassa-Dafesh

Born again!

Wat zie jij hierboven? Een jong meisje of een oude vrouw? Het is maar net hoe je ernaar kijkt. Ik probeer mezelf altijd uit te dagen om altijd anders naar het leven en mezelf te kijken. Er is namelijk altijd een manier om BETER te kijken. Vanuit Gods Geest en vanuit de hemelsferen (Efeziërs 2:6, NBV21).

Jezus zei – *Uit een mens wordt menselijk leven geboren. Maar uit Gods Geest wordt geestelijk leven geboren (Johannes 3:6, Basisbijbel)*. Hier spreekt Jezus over hemelse dingen (Johannes 3:12). Nicodemus (leraar van Israël) begreep dat niet. Jezus legt in Johannes 3 uit dat wij als mensen 'opnieuw geboren' moeten worden. Dat is dan niet op de manier zoals jij en ik letterlijk op deze aarde zijn geboren, maar vanuit water (de doop of het Woord, Efeziërs 5:26) en Geest (Johannes 3:5). Je kunt het zien als Oud & Nieuw vieren: het oude is voorbij, dat laat je achter je en je stapt in één klap in het nieuwe jaar. En in dit geval zet je jouw eerste stap in: *The Kingdom of God!* En dan is opeens alles anders... of eigenlijk beter gezegd: kijk je anders: BETER, SCHERPER!. Net zoals je in deze wereld bent geboren, word je geboren in een totaal nieuwe andere *geestelijke wereld* die 'Gods Koninkrijk' heet... een hemelse 'plek' (sfeer of situatie), waar je net als op aarde elke dag weer nieuwe dingen leert en groeit! Waarbij je vanuit Gods perspectief alles 'van boven' leert bekijken en Gods denken en doen leert overnemen. Je start vanuit die hemelse 'plek' als een baby en groeit op tot een dreumes, peuter, kleuter, kind, tiener, jong volwassene en ga zo maar door... Je begrijpt wel: hoe eerder je deze 'plek' ontdekt en lekker eet en groeit hoe beter 😊

Wat is geluk voor jou?

Alle mensen zijn op zoek naar geluk. Aan het begin van het jaar hoor je vast ook vaak '*Gelukkig nieuwjaar*' van alle kanten... want is het niet: *Be Happy & Enjoy Life!* En natuurlijk niet te vergeten: veel volgers en likes 😊. Maar is dat ECHT geluk? Wil jij steeds achter het 'geluk' van 'mensen' aanrennen? En eerlijk, hoe voelt dat: *fake of echt?* Begrijp mij goed: genieten is van God! Ik denk alleen dat er juist een 'plek' of positie is waar we BETER kunnen genieten. Onze trouwtekst blijft mij steeds opnieuw aanspreken: "*Proef en geniet de goedheid van de HEER, gelukkig de mens die bij Hem schuilt*" (Psalm 34:9, NBV21). En dit is echt niet een 'one time thing' voor in het nieuwe jaar. Maar een cadeau voor iedere dag. Je hemelse Vader vind je namelijk meer dan waard!

Doe het 'OF spel'

Hoe kijk jij? Om mezelf steeds uit te dagen om BETER te kijken, geef ik mezelf vaak twee manieren hoe ik naar dingen kan kijken. En dan zeg ik tegen mezelf: Zeina, *wat is nou je waarheid? Waar kies ik voor? Dat heeft allemaal te maken met hoe ik kijk*. Om mezelf en jullie hierbij te helpen heb ik hieronder een **OF** spel bedacht. Doe hem met je vrienden om BETER te kijken! Ga met elkaar in gesprek over deze twee manieren van kijken. En om ze echt in je hart te laten landen zou je er elke dag één kunnen kiezen... het heeft soms tijd en herhaling nodig om het in je systeem te krijgen... net als bij een toets leren, zeg maar 😊:

Kies je:	OF	Kies je:
Ik lees de Bijbel	OF	Ik word wat ik lees
Ik geef mezelf aan mensen	OF	Ik geef Hem die in mij woont aan mensen
Ik zoek mezelf	OF	Ik zoek Gods Koninkrijk
Ik bid, omdat ik pijn heb	OF	Ik bid, omdat ik liefheb
Ik houd van mijn vrienden	OF	Ik houd van mijn vijanden
Ik wandel op de aarde	OF	Ik wandel in het licht
Ik kijk naar het leven op aarde	OF	Ik kijk van bovenuit
Ik heb problemen	OF	Ik heb een fantastische oplossing
Ik weet wat mis met mij is	OF	Ik weet dat Hij recht maakt
Ik geloof wat ik zie	OF	Ik geloof wat ik zeker weet
Ik zie de wereld door mijn ogen	OF	Ik zie de wereld door Zijn ogen
Ik voel mij soms leeg	OF	Mijn hele lichaam is vol van Gods heerlijkheid
Ik bid over wat mis met mij is	OF	Ik bid waar ik voor gemaakt ben
Mijn ogen zijn gefocust op mijn leven	OF	Mijn ogen zijn gefocust op Hem
Ik ben mijn omstandigheden	OF	Ik ben Zijn evenbeeld
Leef jij om te sterven	OF	Sterf jij om te leven
Ik zing liederen	OF	Ik aanbid God
Zoek jij liefde	OF	Ben jij Liefde
Ik wacht op gebedsverhoring	OF	Ik verwacht gebedsverhoring
Ik ken het Woord	OF	Ik ken Hem
Is Hij er voor jou	OF	Ben jij er voor Hem
Is het Jezus in de hemel	OF	Jezus in mij
Ik heb stille tijd	OF	Ik zoek de stilte om bij Hem te zijn
Ik ben gelovig opgevoed	OF	Ik ben Zijn kind
Ik heb dorst	OF	Ik drink van het levende water
Ik ben christen voor mezelf	OF	Ik ben er om Zijn Licht te schijnen
Is Jezus in je leven	OF	Is Hij jouw leven
Ik heb God nodig	OF	Ik houd van God
Ik praat christelijk	OF	Ik ben een discipel van Jezus
Ik ga naar de kerk	OF	Ik houd van de gemeente/kerk
Ik ben teleurgesteld	OF	Ik ken mijn perspectief
Ik laat mensen mijn waarde bepalen	OF	Ik laat alleen Jezus mijn waarde bepalen

Ik leef in een gebroken wereld	OF	Mijn gebroken hart is hersteld
Ik geloof in de Bijbel	OF	Ik draag vrucht
Ik oordeel mensen	OF	Ik zie de potentie in mensen
Ik los het zelf wel op	OF	Ik laat mij troosten

WIE VERHARDE FARAO EN WIE GAF DE JODEN EEN GEEST VAN DIEPE SLAAP?

Door Piet Guijt

Inleidend

Bekend is de veel gehoorde opvatting dat God Zijn bemoeienis met Israël tijdelijk zou hebben stopgezet omdat Hij de Joden *een geest van diepe slaap* (Rom. 11:8) zou hebben gegeven, en dat Hij de gemeente als een tussenfase zou gebruiken, en daarna weer 'de draad met Israël zou oppakken'. Waarom dat mijns inziens berust op een misverstand, wil ik hieronder kort toelichten.

Laten we eerst eens kijken naar het verhaal in Genesis over de farao die het volk Israël niet wilde laten vertrekken, maar daarmee zijn eigen ondergang bewerkte.

Bewerkte God de verharding van Farao?

Het was *niet* God die het hart van farao verhardde, maar dat deed farao *zelf* (o.a. Ex. 7:13; 8:19), ook al zijn er teksten die zeggen dat *God* het deed (bijv. Ex. 9:12), maar met dat laatste wordt bedoeld dat *als* iemand zich verhardt, als *gevolg* daardoor een verharding van het hart gaat optreden.

Als men zegt dat het God Zelf was die de *oorzaak* was van de verharding, dan geeft men impliciet God de schuld van de verharding, maar dat is een belediging van God. Immers God verhardt niemand en *Hij brengt ook niemand in verzoeking* (Jak. 1:13-14), maar roept elk mens op zich te bekeren. Immers Hij gaf Zijn Zoon voor ieder mens (Joh. 3:16)! (Zie de teksten in de bijlage onderaan).

Verstaan wat je leest

Het gaat dus niet altijd om het *letterlijk* nemen van een bepaalde concrete tekst, maar om het onder leiding van de heilige Geest *verstaan* wat er *bedoeld* wordt met die tekst, namelijk: als iemand zichzelf verhardt (en dat is diens eigen keuze en verantwoordelijkheid), dan treedt als *gevolg* daarvan verharding op. Het is natuurlijk wel zo dat dat gevolg het resultaat is van de *werking van een geestelijke wet, die GOD ingesteld heeft*. In *die zin* werd de verharding aan God toegeschreven. Bovendien moeten we steeds Schrift met Schrift vergelijken en bij (al of niet vermeende)

tegenstrijdigheden trachten na te gaan wat de oorzaken van de verschillen zijn.

Wie zette David aan om het volk te tellen?

Een voorbeeld uit het Oude Testament. Opmerkelijk is dat we in 2 Sam. 24:2 lezen dat *God* David opzette om het volk te tellen, terwijl 1 Kron. 21:1 zegt, dat *satan* David aanzette. Hoe is dat verschil te verklaren? Het boek Samuël is geschreven vóór de ballingschap, en Kronieken is pas na de terugkeer uit de ballingschap geschreven. Dat blijkt o.a. uit het feit, dat de munteenheid, de dariek, genoemd in 1 Kronieken 29:7, dateert uit de Perzische tijd, terwijl die munt in Davids tijd nog niet bestond. De kennis van en over God was na de ballingschap verder voortgeschreden, waardoor men al meer openbaring had over Wie God was en wie de satan was. Achter de politieke en religieuze systemen zitten demonische heerschappijen (zie bijv. Daniël 10:12-14 en Openb. 13:2). Vóór die tijd zag men alles als één geheel, en werd vaak alles aan God toegeschreven. Niet alleen het goede, maar ook het kwade. In Ex. 4:11 lezen we: **“Maar de HERE zei tot hem: Wie heeft de mens een mond gegeven, wie maakt stom of doof, ziende of blind; ben ik het niet, de HERE?”**. Denk ook aan Job, die zegt: **“zouden wij het goede van God aannemen en het kwade niet?”** (Job 2:10b). Overigens weten we uit andere gedeelten van het boek Job, dat het niet God was die de rampspoed had gebracht, maar satan (die in het Oude Testament alleen maar genoemd wordt in het boek Job, in 1 Kron. 21:1 en Zach. 3:1-2).

Pas met de komst van Jezus is volkomen duidelijk geworden wie en hoe God is (Joh. 1:18) en wie satan is (Joh. 8:44).

* Zie het artikel ‘Voortschrijdende Godsopenbaring’ in Hoger-op van nov.-dec. 2022.

Worsteling met bepaalde teksten

Dan nu naar enkele teksten die mij jarenlang hebben bezighouden omdat ik ze niet kon en kan rijmen met een God van liefde. Het gaat om deze teksten: Hand. 28:26 en 27; Jes. 6:9 en 10; Matt. 13:14 en 15; Joh. 12:40. Vaak zijn deze teksten door anderen zo uitgelegd als zou God de ogen en de oren van mensen sluiten, *opdat* zij zich niet zouden bekeren.

In het rijtje teksten staat Jes. 6, en dat is een tekst uit de tijd dat men door een onvolledig beeld van God (denk o.a. aan Job 2:10) aan Hem ten onrechte allerlei dingen toeschreef. Het kan toch nooit zo zijn dat God (in wie geen duisternis en ziekte is) die de mens heeft geschapen om Hem te kennen, en Die *niet wil* dat ook maar één mens verloren zou gaan (2 Petr. 3:9), deze mens opzettelijk ertoe zou brengen zich *niet* te bekeren. Wat een absurde onzin. Dat soort gedachten heeft geleid tot de afgrijselijke en Godonterende predestinatieleer, die zegt dat God van te voren bepaalde mensen heeft veroemd. We mogen/moeten bij het lezen van teksten

steeds ook het *gezonde* verstand gebruiken en ons afvragen of bijv. de vertaling** wel juist is, en of we de tekst wel goed hebben begrepen, zeker als men uitgaat van *het Godsbeeld, dat Jezus geopenbaard heeft*. En uiteraard moeten we steeds Schrift met Schrift vergelijken en bidden om inzicht van de heilige Geest.

Op zoek naar een gezonde uitleg

**Wat verschillen in vertaling betreft, is bijv. Deut. 29:4 heel interessant:

NBG 51 – **“Doch de HERE heeft u geen hart gegeven om te verstaan of ogen om te zien, of oren om te horen, tot op de huidige dag.”**

NBV (29:3) – **“maar pas vandaag heeft de HEER u werkelijk inzicht gegeven, u de ogen en oren geopend”.**

NB (29:3) – **“Heeft de ENE u niet gegeven een hart om te erkennen, ogen om te zien en oren om te horen, - tot op deze dag?”**

We zien zelfs tegengestelde duidingen! Waarschijnlijk is de oorzaak van het verschil dat het woord ‘niet’ een probleem op kan leveren, wat we ook in onze taal kennen, namelijk bij een vragende zin, bijv. “Is het niet zo dat .....?” Dat kan men op twee, zelfs tegengestelde, manieren (en dus ook betekenissen) opvatten! Als men de context nader bekijkt (Deut. 29: 2 en 3), dan is de Naardense Bijbelvertaling de meest voor de hand liggende. Immers Deut. 29:2-3 spreken over **‘gij hebt alles gezien’** en **‘die gij met eigen ogen gezien hebt’**.

Hoe moeten we de hierboven genoemde teksten (Hand. 28:26 en 27; Jes. 6:9 en 10; Matt. 13:14 en 15; Joh. 12:40) duiden? In Jes. 6:9 en 10 kreeg Jesaja de opdracht om scherpe woorden te spreken tot het volk Israël, *omdat* het God ongehoorzaam was en God negeerde. Overigens blijkt uit Hand. 28: 24 t/m 28 duidelijk dat ook Paulus de Joden *zelf* de schuld geeft van het afwijzen van de boodschap van Paulus.

Eigen verantwoordelijkheid

Interessant is nu dat als men kijkt naar bijv. Matt. 13: 14 en 15, Luc. 8:10, Joh. 12:40 en vooral Hand. 28: 26 en 27, de werkelijke betekenis en bedoeling van Jes. 6 duidelijker worden, namelijk dat *als* mensen *zichzelf* doof en blind voor de waarheid willen houden, zij zichzelf namelijk kunnen ‘wijs’ maken dat bekering niet nodig is. Dus *niet* God is Degene die hun ogen wil toesluiten etc., en *niet* God is Degene die niet wil dat mensen zich bekeren, maar de mensen *zelf* willen zich niet bekeren. Het waren namelijk de Joden *zelf* die niet *wilden* gehoorzamen *waardoor* zij niet konden zien en *waardoor* zij niet konden genezen, terwijl God dit wél wilde. Zo is het m.i. ook niet de bedoeling van God om de ogen van het huidige volk Israël te verblinden en tijdelijk met de heidenen door te

gaan. Waarom zou dat dan nodig zijn? En bovendien, zowel in de tijd van Paulus als ook nu worden Joden opgeroepen in de Messias te geloven en te worden geënt in de edele olijfbom! God had eeuwen van tevoren al gezegd dat het de bedoeling was om *alle* natiën te bereiken (Jes. 49:6). Want waarom zou Rom. 11:9 en 10 dan zo scherp tegen ongehoorzame Joden spreken over o.a. aanstoot en vergelding, indien God Zelf de ongehoorzaamheid had gewild? Men kan dus niet zeggen dat het God was die hen een diepe slaap gaf (Rom. 11:8), zoals het citaat uit Deut. 29:4 en Jes. 29:10 lijkt te suggereren. Het zijn citaten uit het OT waarin vaak alles, ook het kwade, aan God werd toegeschreven, zoals bijv. uit Job 2:10 blijkt. Zoals hierboven is aangegeven was het *Jezus Die duidelijk openbaarde Wie God de Vader was en wie de duivel was*. Het was de eigen schuld dat Israël zo blind en slapende was geworden. Overigens waren het de *leidslieden* die Jezus hebben gekruisigd. Al vanaf de tijd van de apostelen tot nu toe is het de bedoeling en de wens van God dat *ieder* mens, ook de Jood, zich bekeert en Jezus als Verlosser aanneemt. Want waarom zou Paulus dan hartzeer erover hebben gehad dat Joden zich *niet* bekeerden als dat Gods wil zou zijn?

Bijlage

Hieronder enkele teksten, die overduidelijk aangeven, dat *niet* God mensen verhardt, maar dat de mens dat *zelf* doet. Bovendien is God Degene die mensen oproept om zich *niet* te verharderen.

- Marcus 3:5 “En nadat Hij hen, zeer bedroefd over de *verharding* van hun hart, rondom Zich met toorn had aangezien, zei Hij tot de mens: Strek uw hand uit! En hij strekte haar uit en zijn hand werd weder gezond.”
- Efeziërs 4:18 “verduisterd in hun verstand, vervreemd van het leven Gods om de onwetendheid, die in hen heerst, om de *verharding* van hun hart”.
- Hebreëen 3: 12 en 13 “Ziet toe, broeders, dat bij niemand uwer een boos, ongelovig hart zij, door af te vallen van de levende God, maar vermaant elkander dagelijks, zolang men nog van een heden kan spreken, opdat niemand van u zich *verharde* door de misleiding der zonde”.
- 1 Samuël 6:6 “Waarom toch zoudt gij uw hart *verharden*, zoals de Egyptenaren en Farao hun hart verhard hebben? Lieten zij hen niet trekken, toen Hij hun zijn macht liet gevoelen, en zij gingen?”
- Jeremia 17:23 “Doch zij hebben niet gehoord, noch hun oor geneigd, maar zij hebben hun nek *verhard* in plaats van gehoor te geven en zich te laten zeggen.”
- Jeremia 19:15 “Zo zegt de HERE der heerscharen, de God van Israel: zie, Ik breng over deze stad en al haar steden al de rampspoed die Ik tegen haar heb

uitgesproken, omdat zij hun nek hebben *verhard* om niet naar mijn woorden te horen.”

- Marcus 6:52 “want zij waren bij de broden niet tot inzicht gekomen, maar hun hart was *verhard*.”
- Psalmen 95:8 “*Verhardt* uw hart niet, gelijk bij Meriba, gelijk ten dage van Massa, in de woestijn.”
- Spreuken 28:14 “Welzalig de mens die gedurig vreest, maar wie zijn hart *verhardt*, valt in het onheil.”
- Spreuken 29:1 “Wie zijn nek *verhardt* ondanks herhaalde vermaning, wordt opeens onherstelbaar gebroken.”
- Hebreëen 3:8 “*verhardt* uw harten niet, zoals bij de verbittering, ten dage van de verzoeking in de woestijn.”
- Hebreëen 3:15 “Als er gezegd wordt: Heden, indien gij zijn stem hoort, *verhardt* uw harten niet zoals bij de verbittering.”
- Hebreëen 4:7 “stelt Hij wederom een dag vast, heden, als Hij door David na zo lange tijd spreekt, zoals boven gezegd werd: Heden, indien gij zijn stem hoort, *verhardt* uw harten niet.”

LIEDEREN

Op zondag 29 januari 2023 sprak Toon van den Hoorn in Den Haag over ‘Het verstaan van de tekenen der tijden’. Hij sloot af met [Lied 219](#) ‘Rijk, wij zijn rijk in U, o Heer’ dat je [HIER](#) te beluisteren (helaas geen officiële opname maar een redelijk goede uit een dienst). Het gesproken gedeelte van zijn prediking is ook als [Podcast](#) te beluisteren.

Een ander lied dat hier ook bij past is [Lied 192](#) ‘De dageraad tegemoet’ dat je [HIER](#) kan meezingen. Beide liederen komen uit de bundel ‘Kapelklanken’, waarover in het volgende nummer meer.

Henk Verbeek

EEN VAN DE BELANGRIJKSTE UITSPRAKEN IN DE GESCHIEDENIS!

Door Eljakim Nuijten

Je kent ze wel, de quotes en oneliners, de korte uitspraken die de wereldgeschiedenis in gaan. Martin Luther King met “*I have a dream.....*” of die van staatslieden als Winston Churchill, of die van Neil Armstrong bij de eerste stap op de maan: “*That’s one small step for a man, a giant leap for mankind.*”

Bij veel mensen zijn ze wel bekend. Vaak zijn het uitspraken van bekende mensen en afhankelijk van je leeftijd en interesses onthoud je ze.

Ik wil kort eens stilstaan bij een uitspraak die door een Romeinse hoofdman werd gedaan. Een centurion, een overste over 100 soldaten. De kans was groot dat deze centurion niet eens een Romein was. In Juda waren vaak de dienstdoende soldaten en hun leiders van niet Romeinse afkomst. Na 25 jaar trouwe dienst konden ze vervolgens het Romeins burgerschap ontvangen. Hoe deze centurion heette staat niet in de Bijbel.

Hoe kijken wij naar Jezus?

In het christendom wordt verschillend gekeken naar Jezus. Was Hij God, die naar de wereld kwam? Was Hij de zoon van God? Vele Christenen denken daar m.i. niet te diep over na, of willen zich er niet in verdiepen. Zelf heb ik, net als die centurion, daar wel een keuze in gemaakt.

"De hoofdman en zij, die met hem Jezus bewaakten, zagen de aardbeving en wat er plaats had en zij werden zeer bevreesd en zeiden: Waarlijk dit was een Zoon Gods" (Matth. 27:54, NBG-vert.).

Ik ben het helemaal eens met de uitspraak van de centurion en zijn soldaten. Jezus was en is voor mij de Zoon van God.

De Zoon van God

Waarom is dat dan zo belangrijk? Omdat Jezus een voorbeeld nalaat, en een weg heeft gebaad voor mij, voor jou, voor ons. Als Zoon van God heeft Hij dat gedaan. Hij heeft ons God, de Vader, werkelijk laten zien. Als Jezus dat, met Gods kracht in en door Hem werkende, heeft gekund... En nog steeds kan doen. Dan ligt dat ook in ons handbereik. *Als Jezus God zou zijn, dan is dat voor ons niet haalbaar.* Wij kunnen niet als God zijn of worden.

Als God zijn?

Dat is namelijk iets wat de satan wel probeert uit te leggen aan Adam en Eva, hen zelfs daarmee heeft overgehaald. Dat door van de boom van kennis van goed en kwaad te eten Adam en Eva *als God* zouden zijn, kennende goed en kwaad

(Gen. 3:5). Maar dat is een leugen. Satan wilde zichzelf namelijk ook verhogen tot god. Hij moest zijn plaats bij God toen verlaten. Daarna heeft hij datzelfde geprobeerd bij Adam en Eva. Zij moesten de Hof van Eden verlaten, de nabijheid van God.

Een god in ons?

De satan wil nu nog steeds proberen de mens te overtuigen dat hij God niet nodig heeft. Dat we een god in ons hebben. Dat voor de mens alles mogelijk is buiten God om. Die ontwikkelingen zie je steeds meer in de wereld om je heen. In o.a. religieuze stromingen, in techniek en wetenschap. Die ontwikkelingen willen ons doen denken dat we God dus niet nodig zouden hebben. Dat we daardoor dus ook niets hebben aan het verlossingswerk van Jezus Christus. Maar dat is een leugen!

Het werk en de weg van Jezus

Jezus is de Zoon van God. Hij koos er zelf voor om Zijn weg te gaan. Hij koos er zelf voor om als "Lam ter slachting" gebracht te worden en Zijn leven te geven op Golgota voor de mens(heid). Tot redding van de mens, tot redding van jou en mij. Hij herstelde de relatie met God, zijn Vader, voor ons. Hij legde de brug. Hij vervulde een essentieel onderdeel van Gods plan met de mens(heid). Jezus herstelde de breuk die door Adam en Eva werd gemaakt, en daarna steeds groter werd door de keuzes van de mens om uit Gods nabijheid te leven en zelf zijn eigen weg te gaan.

"Ook Christus heeft eens en voorgoed geleden voor de zonden, de rechtvaardige voor de onrechtvaardigen, om u tot God te brengen. Hij is gedood naar het lichaam, maar tot leven gewekt door de Geest" (1 Petrus 3:18, NBV). God legt geen brug naar zichzelf, God sterft niet Zelf en staat Zelf weer op. Jezus zelf spreekt het uit op het moment dat de centurion aanwezig is, kort voor zijn sterven: *"Mijn God, mijn God, waarom hebt Gij mij verlaten?"* Maar die God, die liefhebbende Vader, trekt Jezus weer omhoog uit het dodenrijk. Het rijk waar Jezus na zijn sterven naar toe ging. Maar het rijk van dood had geen recht op Jezus omdat Hij, Jezus, zonder zonde was en daar dus niet hoefde te blijven.

De centurion was er bij, heeft het gehoord uit de mond van Jezus. Een niet-volgeling van Jezus die zag dat Jezus Gods Zoon was. *"Die in het schip waren, vielen voor hem neder en zeiden: Waarlijk, Gij zijt Gods Zoon!"* (Matth. 14:33 NBG-vert.). In deze tekst lezen we dat Jezus' discipelen dit zien en het uitspreken, belijden dat Jezus Gods Zoon is. Kort nadat Jezus de discipelen tegemoet kwam lopen in de storm. Over het meer. Naar de boot van de discipelen die in nood waren.

Hem volgen op de weg naar het zoonschap

Een niet-volgeling en verschillende volgelingen belijden dat Jezus de Zoon van God is! En nu wij: Jezus volgen, Hem als Zoon van God zien en deze Zoon van God volgen. Als lerende en groeiende zoon van God worden. Met vallen en opstaan. Daar gaat het om. Meewerken aan het plan van God. Gods zonen moeten openbaar gaan komen. Daar wacht de schepping met reikhalzend verlangen op (Rom. 8:19, NBG-vert.). Dat vraagt iets van ons. Worden als Jezus! We mogen meer en meer worden als Jezus. De listen en afleidingen van de satan doorzien in ons leven.

Vader en Zoon: niet Dezelfde, maar twee personen

Een grote list van de satan is om de leugen te creëren dat God en Jezus dezelfde zijn.

Ten eerste: Dat doet veel afbreuk aan het werk van Jezus. Jezus koos er 100% zelf voor de wil van God te doen. Hij cijferde Zichzelf helemaal weg en stelde zich volledig ten dienste van het plan van God m.b.t. het redden van de mens.

Ten tweede: Die list creëert een totaal verkeerd beeld van God. God die de mens geschapen heeft met een vrije wil, een eigen denkvermogen met mogelijkheden om te kiezen en te beslissen. God die de mens naar Zijn beeld en gelijkenis heeft geschapen. Hij heeft Jezus als tweede en laatste Adam verwekt. Nu niet uit aarde maar, uit de mens zelf. God heeft vertrouwen in de mens. Door de verwarring door satan gecreëerd dat God en Jezus dezelfde zijn lijkt het voor de mens onmogelijk om als Jezus te mogen en kunnen worden.

Ten derde: dit christelijke dogma/leerstelling legt de mens lam. Het creëert een verkeerd beeld van de groeimogelijkheden van de mens. "Waarom iets najagen wat onmogelijk is?" Terwijl Jezus ons daartoe oproept! Hem te volgen, je eigen ik voor 100% aan de kant te zetten en Hem, Jezus, te volgen. In alles. Meer en meer op Hem gaan lijken. Jezus zichtbaar wordend in jou, in mij. Zonen van God die meer en meer openbaar mogen komen. Meewerken aan het grote, goede, volmaakte plan van God.

Het verschil tussen de centurion en ons als Jezus' discipelen

Een centurion die 25 jaar trouwe dienst moest doen, om dan waarschijnlijk het Romeins burgerschap te mogen ontvangen. Werken voor iets wat je ooit hoopt te ontvangen. Als je het in die 25 jaar als hoofdman van de soldaten al zou overleven. Voor ons is dat anders. Gelukkig! Wij mogen al *discipel van Jezus* worden op het moment dat we ons aan Hem overgeven, Hem zien als de brug, de verzoening met God, onze hemelse Vader. Wij hoeven niet eerst "25 jaar dienst te doen." Wij krijgen vergeving van zonden en worden schoon gewassen. Vervolgens mogen wij de Zoon van God gaan volgen... heel ons leven... Geen dienstplicht, maar *levensverlangen*. Wel een weg van strijd en overwinning. Loskomen van je ego en

meer en meer gaan lijken op Jezus. In alles wat we denken, zeggen en doen. De centurion en de discipelen hadden het goed gezien! Maar anders dan de centurion uitspraak aan de voet van het kruis van Jezus: "**Waarlijk dit was een Zoon van God**", mogen wij zeggen Jezus **IS** de opgestane Zoon van God die de satan heeft overwonnen. Hij heeft het mogelijk maakt voor ons om als zonen en dochters mee te mogen werken aan het plan van God. Volg jij de Zoon van God? Wil jij meewerken aan het plan van God?

Er is iemand in de wereld,
die ónvoorwaardelijk van je houdt!
Iemand, die zijn leven gaf voor jou
en elke dag opnieuw weer zegt:
'Mijn kind, hier... hier is mijn liefde voor jou!'

Het is GóD... die voor jou wil zorgen,
het is God die jou goed kent!
Want in de wereld is Hij het, die zegt
hoe mooi en bijzónder,
ja... hoe wáárdevol je voor Hem bent!

'Want mijn kind, zegt Hij...
jouw toekomst ligt in mijn handen,
je pijn, je nóód, je strijd!
Ik zal je beschermen waar je gaat,
omring je met mijn liefde... als je lijdt!'

'Jouw HELER, jouw TROOSTER zal ik zijn
en in ere jou herstellen van je pijn...
dan zal je worden... zoals jij hoort te zijn!
Je diepe wonden zal Ik volkomen genezen
dus nóóit... hoef jij meer iets te vrezen!'

Hanny Laurita 19-01-'23